

А хто-хто Миколая любить?

День святого Миколая — свято солодощів, подарунків і милосердя. В цей день усі чекають чогось надзвичайного, а часто й самі організують несподіванки.

Щороку студентські діти від помічників святого Миколая — Колегії та профкому студентів і аспірантів Львівської політехніки — отримують солодкі пакунки.

Цьогоріч їх отримали майже 180 студенток-матерів. А для студентів-сиріт, напівсиріт, дітей із багатодітних та малозабезпечених сімей (таких близько 70) профком та Львівська обласна організація профспілки працівників освіти та науки до свята видали продуктові пакунки. Не забуває про дітей політехніків і профком працівників, який до свята традиційно вручає солодкі пакунки від Фонду соціального страхування.

Та не варто забувати про духовну складову цього свята, на чому завжди наголошує християнська віра. Добра традиція організувати свято Миколая є в Студентського братства Львівської політехніки. Вже кілька років поспіль братчики опікуються учнями Лопатинської спецшколи-інтернату. Так і цього року, 20 грудня, з подарунками та святковою виставою вони відвідають дітей.

Свято Миколая для дітей-сиріт організовує також Центр студентського капеланства. У співпраці з Центром опіки сиріт, за допомогою студентів-волонтерів з Політехніки, минулого року капелани облаштували сенсорну кімнату для одного з львівських інтернатів. Таку ж акцію планують провести й тепер. А для всіх охочих капелани організують студентського Миколая. Цього дня у храмі чи в кімнаті, де зазвичай збирається молодь, на молитву, кожен може принести подарунки (до 20 грн.) та скинути їх у великий мішок Миколая. А після літургії та святкової вистави кожен отримує подарунок.

Н. П.

Мар'яна Маркевич, студентка четвертого курсу Інституту гуманітарних та соціальних наук Львівської політехніки:

„Головне — святкова атмосфера“

Для мене найголовніше — це очікування свята та святкова атмосфера. Люблю отримувати подарунки, але найбільше — сама робити несподівані сюрпризи. І це не мусять бути якісь великі і дорогі речі, а може бути просто мандаринка, шоколадний зайчик чи цукерки.

Цього року на католицького Миколая я вже дарувала своїй подрузі солодощі. Важливо те, що це несподіванка і дорога тобі людина радіє. В колі моїх друзів прийнято обмінюватися подарунками, а в гуртожитку ми ставимо їх під подушку.

Віталій Товкан, студент п'ятого курсу Інституту будівництва та інженерії доквілля Львівської політехніки:

„Дуже люблю сюрпризи“

Ще не підготував подарунки, але обов'язково щось придумаю для своїх рідних і коханої дівчини. Переважно дарую сувеніри або невеличкі практичні речі. Ніколи наперед не замовляю подарунків, бо дуже люблю сюрпризи. Обмінювання подарунками якраз і створює святковий настрій.

Мар'яна Крайник, студентка четвертого курсу Інституту економіки і менеджменту Львівської політехніки:

„Цієї традиції дотримуватимуся і в своїй майбутній сім'ї“

Традиція дарувати подарунки на Миколая мені дуже подобається і буду дотримуватися її й у своїй сім'ї. Це свято в мене асоціюється з помаранчами, дитинством і запахом шоколаду. Завжди намагаюся придивитися, що потрібне моїм рідним і подарувати саме це. Цього року сподіваюся, що на свято отримаю флешку, щось з косметики і обов'язково солодощі. Також обмінююся подарунками з подружками.

Ігор Райтер, студент другого курсу Інституту енергетики та систем керування Львівської політехніки:

„Сподіваюся отримати нові ковзани“

Зараз саме думаю, що подарувати. Завжди готую подарунки батькам, а для друзів, зазвичай, стараюся подарувати щось несподіване або поставити їх в неочікуване місце. Сподіваюся, що цього року від Миколая отримаю нові ковзани.

Софія Хруник, молодший спеціаліст Інституту будівництва та інженерії доквілля Львівської політехніки:

„Люблю отримувати подарунки і сама їх дарувати“

Для мене свято Миколая — це обов'язково подарунки. Цього року думаю коханому подарувати краватку, а батькам щось для побуту.

В те, що це саме Миколай приносить подарунки я вірила приблизно до 14 років. Саме дарунками від Миколая мене батьки стимулювали протягом року. І досі щороку на свято Миколая мої рідні ставлять подарунки біля подушки. Несподівані сюрпризи також готуємо й на роботі. Це дуже гарна традиція.

Опитувала Наталія ПАВЛИШИН

конкурс мовознавців

У Львівській політехніці 2 — 3 грудня тривали письмовий та усний етапи XI Міжнародного конкурсу знавців української мови імені Петра Яцика. Його переможцями стали студенти Олексій Рубаняк і Тетяна Стадник, розповідь якої пропонуємо увазі читачів

**Рідна мова — вічна криниця
для спраглих**

Світлина Катерини Гречин

Журі (завідувач кафедри української мови Геннадій Вознюк і доценти Ірина Фаріон, Оксана Микитюк та Галина Наконечна) обговорює конкурсні роботи студентів

Мета конкурсу — утверджувати державний статус української мови, підносити її авторитет і престиж серед молоді, виховувати повагу до культури і традицій українського народу.

Письмовий етап відбувався окремо серед філологів і нефілологів. На цьому етапі кожен із нас мав змогу продемонструвати свої знання з різних розділів мовознавства, вміння творчо мислити, а також виконувати конкретні завдання за короткий час. Переможців випробували на знання рідної мови й на усному турі за темою „Книга мого життя“. Ця частина конкурсу, зрештою, формувалася з імпровізації кожного учасника від початку і аж до завершення розповіді. Ми дуже старалися, адже всім хотілося потрапити до наступного туру.

Впевненості додавала присутність на конкурсі члена наглядової ради Міжнародного конкурсу знавців української мови ім. Петра Яцика, голови журі університетського конкурсу Ірини Фаріон. Питання, які ставила Ірина Дмитрівна, були для нас приємною несподіванкою. Вони допомогли перевірити кожному з нас свою обізнаність у різних сферах життєдіяльності й позицію щодо актуальних проблем.

Приємною несподіванкою було й підсумкове слово журі: серед філологів найкращим став Олексій Рубаняк (ІКНІ, ФЛ-22), серед нефілологів — ав-

тор цих рядків. Третє місце присуджено Юлії Кузицькій (ІНЕМ,ФК-12).

Всі учасники усного етапу отримали подарунки — збірку афоризмів та сентенцій Юрія Ілленка „Криниця для спраглих“ з автографом її упорядника Ірини Фаріон. Окрім цього, участь у конкурсі допомогла нам навчитися приборкувати своє хвилювання перед аудиторією, яке по-зрадницьки сковувало наш язик.

Ось як про конкурс відгукнулися інші учасники:

— Такий конкурс — для мене не новина, бо ще в школі був активним у мовних конкурсах та конкурсах читців, — говорить студент другого курсу ІКНІ, який опановує прикладну лінгвістику, Олексій Рубаняк. — Однак у цьому конкурсі брав участь уперше. Не очікував, що ввійду в п'ятірку найкращих серед філологів, адже конкурентів було багато. Коли дізнався про результати, звичайно, зрадів і на усному турі намагався справити добре враження на вельмишановне журі. Чимось, мабуть, все-таки вдалося їх „зачепити“.

Не менш хвилюючим був і другий етап конкурсу, більш прагматичний, зорієнтований на тести, який відбувся 11 грудня у Франковому університеті.

Тетяна СТАДНИК,
студентка першого курсу ІНЕМ
Львівської політехніки

під крилом політехніки

**У структурі
університету —
ще один інститут**

3 грудня в „Урядовому кур'єрі“ опубліковане Розпорядження Прем'єр-міністра України Миколи Азарова від 17 листопада 2010 року за № 2109-р „Про реорганізацію Львівського державного інституту новітніх технологій та управління імені В'ячеслава Чорновола“.

Як ідеться в документі, інститут приєднується до Львівської політехніки як структурний підрозділ університету. Отже, студенти інституту продовжують навчання в Політехніці.

міжнародна естафета

**В очікуванні
Вифлеємського
вогню**

Завтра, 17 грудня, Україні передадуть Вифлеємський вогонь миру. Міжнародна естафета вогню стартувала минулими вихідними урочистою Службою Божою у Віденському катедральному соборі.

Після меси скаутські організації, які „опікуються“ Вифлеємським вогнем (в Україні це „Пласт“), почали розповсюджувати його кріпками Європи. Звичайно, вогонь передадуть й Україні (вже вдвандцятьє). Традиційно наші пластуни приймуть його з рук харцерів на українсько-польському кордоні (Рава-Руська). Далі пластуни поширюватимуть його в церквах, дитячих будинках, лікарнях тощо. Акцію в нашій країні благословили Українська православна церква КП, Українська автокефальна православна церква, Українська греко-католицька церква й Українська римо-католицька церква.

Традицію „мандрівки“ вогню з місця народження Ісуса Христа до Європи започатковано в 1988 році. В кінці листопада австрійські скаути привозять вогонь з Вифлієма до Відня, і вже звідси він „розходить-ся“ далі.

Ірина ШУТКА

захист магістерських робіт

Найкращі отримають дипломи з відзнакою

Традиційно грудень у Політехніці — місяць захисту магістерських робіт та дипломних проєктів.

У день, коли ми завітали на кафедру інформаційно-вимірювальних технологій Інституту комп'ютерних технологій, автоматики та метрології, свої магістерські роботи захищало 11 магістрів. В аудиторії зібралися не лише члени ДЕКу і магістри, а й їхні вболівальники.

Першим „випробував“ свою долю Юрій Глобенко (до слова, всі магістранти впродовж навчання вчилися лише на „відмінно“ і „добре“). За ним слово мала „кругла“ відмінниця Марина Мартиненко... Зрештою, у кожному, хто захищався цього дня, відчувалася впевненість у виступах, адже готували свої магістерські роботи безпосередньо на підприємствах. Тож, незважаючи на те, що члени ДЕКу засипали кожного без п'яти хвилин магістра зливою запитань, ті щасливо „впливали“ на поверхню. І не дивно, адже у всіх прагнення одне: отримати дипломи з відзнакою.

Світлина Катерини ГРЕЧИН

На запитання, чи хвилювалися перед захистом, Юрій і Марина призналися, що хвилювання таки було. Та доброзичливість членів ДЕКу, їхніх колег, дозволили швидко опанувати собою, до того ж і тема захисту була вже добре вивчена. Юрій, до прикладу, готував свій проєкт на базі НВО „Термоприлад“, а Марина — у Львівському центрі метрології та стандартизації. Кожен із них спочатку проходив там свою переддипломну практику. Загалом усі магістри, що захищалися цього дня, більш ніж задоволені. З одного боку, виконали найважливіше завдання — отримали на захисті відмінні оцінки, з другого — знання, здобуті в інституті, дають їм право на широкий вибір місця праці. Тепер уже випускники Львівської політехніки, вони щиро вдячні своїм викладачам за добру науку.

— Цього року це у нас уже другий захист магістрантів, — говорить завідувач кафедри, директор ІКТА, професор Богдан Стадник. — Першими захищалися магістри Каріна Нечипоренко, Юля Волкова, Максим Головньов та Ростислав Самченко. Всі вони вже стали аспірантами. Ростислав, до слова, був на десятимісячному стажуванні в Німеччині, зробив там цікаву магістерську роботу, яку і німці, і ми оцінили відмінною оцінкою. Нам, безперечно, дуже шкода розлучатися з таким прекрасним курсом, адже це, на диво, інтелектуальні, виховані молоді люди. Вони зуміли взяти від навчання найнеобхідніше і найцінніше, тож ми раді, що змогли їх добре підготувати до наступного етапу в їхньому житті.

День захисту для магістрантів видався приємним ще й тому, що кожен із них отримав від свого улюбленого директора комплект монографій, які підготувала до друку кафедра.

Катерина ГРЕЧИН

тема для роздумів

Сусіди одужують

Утой час, як в Україні державна мова не в пошані, у Білорусі влада дедалі більше піднімає престиж білоруської мови.

Зокрема, під час складання кандидатського іспиту зі спеціальної дисципліни оцінюють також знання професійної білоруської лексики, — йдеться в газеті Товариства білоруської мови імені Франциска Скорини „Наше слово“ (ч. 25 за цей рік). Таке рішення ухвалила Вища атестаційна комісія, Міносвіти й Національна академія наук Білорусі з метою популяризації та поширення вживання білоруської мови. Для цього додатковим завданням на іспиті пропонують переклад спеціального тексту з російської мови на білоруську.

Підготувала Тетяна ПАСОВИЧ

коротко

10 грудня завершилась реєстрація абітурієнтів на пробне ЗНО 2011 року. Станом на 9 грудня у Львівському регіональному центрі оцінювання якості освіти на пробне тестування зареєструвалося 9849 учасників, повідомила керівник ЛРЦОЯО Лариса Середяк.

Відповідно до адміністративної реформи, Віктор Янукович скоротив кількість міністерств із 20 до 16. Президент звільнив 15 міністрів, однак частину їх перепризначив. Зокрема, Міністерство сім'ї, молоді та спорту об'єднала з МОН, відтак його очолив Дмитро Табачник.

Президент України ліквідував Вищу атестаційну комісію, поклавши її обов'язки на Міністерство освіти та науки, молоді та спорту України.

Діти і батьки в Україні повинні мати право вибору мови навчання, вважає Дмитро Табачник. „Освіта повинна бути побудована так, щоб при безумовному обов'язковому викладанні в повному обсязі української мови як державної та української літератури як національної, тим не менш, за батьками і дітьми залишалося право вибору (мови)“, — зазначив міністр освіти і науки, молоді та спорту. За його словами, таке право гарантується ст. 10 Конституції України (держава забезпечує вивчення мов міжнародного спілкування).

Історики Росії та України визнають, що написання спільного підручника з історії є нерезальним через різне її бачення академічною наукою двох країн. Зокрема, як повідомляє Бі-Бі-Сі, у Москві відбулося чергове засідання спільної українсько-російської комісії істориків, на якому обговорювалися проєкти, що їх втілюватимуть науковці за дорученням урядів обох країн. Наразі ще немає результатів і у написанні методологічного посібника для вчителів, хоча робота над ним триває.

За матеріалами інформаційних агенцій

молода наука

Сергій Щербовських — кандидат технічних наук, докторант кафедри електроприводу та автоматизації промислових установок, голова б'юро секції ІЕСК Ради молодих учених. Із часу відновлення секції молодих учених, тобто з 2005 року, опікується молодією наукою в інституті. Сьогодні він розповідає про роботу секції, про проблеми і перспективи науковців-енергетиків, які, до слова, 22 грудня відзначають професійне свято.

Науковцем бути нелегко

Зосереджуємося на найважливішому

До секції входять молоді науковці віком до 35 років, а це аспіранти, асистенти, старші викладачі, доценти, стажисти, а також працівники навчально-допоміжного персоналу, які цікавляться науковими дослідженнями і здебільшого водночас навчаються в аспірантурі. В Інституті енергетики та систем керування їх близько 50-ти осіб. Звісно, їхнє число коливається, бо одні йдуть за віком, інші прибувають, однак за ці роки не було ні стрімкого зростання, ні зменшення. Приблизно 20% молодих науковців — це кандидати технічних наук, 40% — аспіранти.

Чи обов'язково молодому науковцеві офіційно входити до секції? Ні, адже завдання секції — опікуватися всіма молодими науковцями, а не лише тими, які виявили письмову згоду на членство. Зрештою, така офіційна участь часто асоціюється з певними зобов'язаннями і тому лякає молодих.

Найперше завдання, на якому зосереджуються в секції, це інформування про можливість участі в грантах. Щороку тут почергово пропонують 1-2 роботи на здобуття гранту, який виграють орієнтовно раз на два роки. Те, чию роботу пропонувати, вирішують за рейтингом, у якому беруть участь приблизно 10 осіб.

Ще одна функція секції — це залучення молодих науковців до конкурсу на звання „Найкращий молодий науковець“. Хоча в ІЕСК до цього долучаються не надто активно. Це зумовлено тим, що енергетикам наукові дослідження забирають значно більше часу, ніж, наприклад, економістам чи комп'ютерникам.

Захист кандидатської — початок великої праці

У секції молодих учених ІЕСК кожному молодому науковцеві пропонують заповнити анкету, з якої з'ясовують, які проблеми і шляхи

Світлина Ірини Мартин

їхніх розв'язань він бачить. Сергій Щербовських зауважує, що проблеми молоді науки розпочинаються не в аспірантурі, а ще за студентською лавою, коли обдаровані до науки спудеї не дуже охоче проявляють до неї зацікавлення. Голова б'юро переконаний, що якби студент був упевнений, що за це він отримає додаткові бали, котрі впливають на загальний рейтинг, то ставився б до науки по-іншому. Це правило прописане в Тимчасовому положенні про навчання, однак чомусь не завжди його виконують... Переважно воліють брати на роботу вже захищеного, а не аспіранта. Найбільше, на що можна розраховувати, навчаючись в аспірантурі, це працевлаштуватися на чверть посадового окладу. Це зумовлене тим, що аспірантові, який водночас працює, наприклад, асистентом кафедри, багато часу доводиться готуватися до занять, тому мало часу залишається на науку, не кажучи вже про достроковий захист. Тому асистент, який цілковито поринає в роботу, може своє наукове дослідження розтягувати на багато років, а його захист відкладати до великої скрині. В ІЕСК стежать, щоб аспірантська стипендія не стала для людини додатковим джерелом при-

бутку. З другого боку, аспірант, який лише навчається, після захисту часто відчувається розгубленим, адже не знає, що робитиме далі...

Зрештою, в цьому інституті показник захистів загалом нижчий, ніж в інших інститутах. Тут здебільшого зосереджуються на якості, ніж на кількості. Складність наукових досліджень енергетиків полягає в тому, що об'єктом їхніх досліджень є електричні машини й енергетичні системи, тому часто виникає проблема з проведенням експериментів, які аж ніяк неможливо робити у стінах університету. Аспірантом бути нелегко ще й тому, що за три роки навчання треба вирости від студента до професійного вченого, а не кожному це вдається.

— Дехто з аспірантів забагато покладається на наукового керівника, забуваючи, що найбільше праці мусить докласти сам. Найважливіше — мати всередині стрижень науковця і вольові зусилля, аби довести справу до кінця. Тут уже менша роль керівника чи обладнання, на якому доводиться працювати, — впевнений Сергій Володимирович. — Маємо багато прикладів, коли на найгіршому обладнанні вдається провести чудовий експеримент. Хоча новітня техніка для цього також необхідна.

Щодо загальних проблем наукових працівників — низьких зарплат, відсутності житла, — то це неможливо вирішити на рівні секції, інституту чи університету. Щодо молодих викладачів, то найбільше проблем у них виникає з громадським навантаженням, яке „з'їдає“ 50% часу.

Часто аспірант думає: „Ось закінчу аспірантуру, захищу роботу і тоді заживу“. Однак захист кандидатської — це не вершина, а лише початок великої праці. У тому переконаний Сергій Щербовських, який досить швидко після захисту кандидатської взявся за докторську з огляду на те, що у молодому віці людина має більше мозкового потенціалу, ніж у старшому.

з редакційної пошти

Канадський парламентаризм і нова модель України очима молоді

Минуло два роки відтоді, як завдяки Канадсько-українській парламентській програмі (КУПП)* я отримала можливість безпосередньо ознайомитися з досвідом парламентаризму в одній із найрозвинутіших держав світу — Канаді.

За двадцять років у рамках КУПП простажувалося понад півтисячі українських студентів — майбутніх юристів, економістів, журналістів, філологів, політологів, лікарів та ін. Та не лише наші студенти, а й студенти українського походження з Вірменії, Азербайджану та Грузії мали право зголошуватися до участі в програмі.

Зазвичай, двомісячні стажування проходили в Оттаві, де учасники мали унікальну нагоду працювати в офісах депутатів канадського парламенту, бути присутніми на зустрічах із дипломатами, міністрами, урядовими чиновниками та представниками канадської спільноти. Винятково цікавими були стажування, котрі припадали на період виборів депутатів до парламенту Канади. Такою була і КУПП у 2008 році, коли ми (21 студент з України, з них — четверо зі Львова) змогли на практиці пізнати політичну реальність Канади. Участь кожного учасника програми фінансував один з іменних стипендійних фондів канадців українського походження — я завдячую Стипендії доктора Юрія та Оксани Федина.

Ми приїхали до Канади за місяць до парламентських виборів. Тож я стажувалася в період передвиборчої кампанії, потрапила в команду депутата Пеггі Неш (Нова демократична партія). Участь у програмі дала змогу оцінити переваги мажоритарної виборчої системи, порівняти методи й засоби ведення виборчих кампаній в Україні й Канаді. Це було надзвичайно цікаво, пізнавально й корисно: починаючи від удосконалення знання англійської і можливості пожити в цілком іншому суспільстві й завершуючи участю в політично-виборчих процесах Канади. Приємно, що за океаном ми знайшли часточку України; вдячні, що тамтешня українська

група зберігає нашу культуру, звичаї і традиції.

Здавалося б, про цінніший досвід годі мріяти. Та у 2010 році КУПП нагородила мене академічною нагородою — грантом ім. Василя Барського, завдяки якому я змогла поїхати на VI щорічну міжнародну лідерську програму — Всесвітній міжгенераційний форум, що проходив в Університеті Коннектикута (США). Форум, на якому було понад 80 учасників з усього світу, відбувався під егідою Міжнародної кафедри ЮНЕСКО та Інституту порівняльних прав людини. Впродовж тижня спікери й учасники заходу обговорювали широкий спектр питань, пов'язаних із правами людини: універсальність Загальної декларації прав людини, культура миру, вирішення міжнародних конфліктів, етика та лідерство, філантропія, роль ЗМІ тощо.

У 2009 році випускники КУПП вирішили організувати і провести ряд наукових

конференцій — з метою створення нової „моделі“ України, розроблення рекомендацій щодо управління нею („good governance“). Участь у цих заходах взяло широке коло науковців, дипломатів, політиків, журналістів, випускників КУПП у галузях культури, економіки, права, історії, політики тощо. Перша конференція із серії „Модель України“ відбулася в лютому цього року у Школі міжнародних відносин університету імені Джорджа Вашингтона (США). На форумі порушили питання прав людини, історії, культури та політики України. Друга конференція „Політика освіти та виборів в Україні“ відбулася в Оттавському університеті 12 — 13 листопада. До участі були запрошені доповідачі з України, Німеччини, Португалії, США й Канади; вони зосередили увагу на освітніх, виборчих проблемах, а також питаннях мовної політики та національної самоідентифікації українців. Третю

*Канадсько-українську парламентську програму започатковано в 1991 році з метою сприяння розвитку демократичного управління в пострадянській Україні. Існує лише три офіційні програми стажування у парламенті Канади: програма для студентів канадських університетів, програма „Канада-США“ для студентів із США та КУПП. Через відсутність фінансування КУПП може припинити існування у 2011 році.

конференцію заплановано провести в Києві восени наступного року. Директор КУПП Ігор Бардин зазначав про можливість проведення ще однієї конференції із циклу „Модель України“ у Західній Європі. Наприкінці 2011-го випускники КУПП планують підготувати та подати уряду України рекомендації, що ґрунтуватимуться на результатах цих конференцій.

Приємно зазначити, що світ КУПП (CUPP World) не лише щороку поповнюється, а може також похвалитися тісними професійними і неформальними стосунками між його „ мешканцями“. А вже учасники КУПП часто „перетинаються“ у професійній сфері, на навчанні в закордонних університетах, на міжнародних конференціях, форумах, конкурсах і стажуваннях. Також щоро-

ку організатори програми на чолі з її директором традиційно організують урочистий вечір-зустріч випускників КУПП у Посольстві Канади в Києві.

Залишається тільки подякувати організаторам програми за корисний досвід, нагоду відкрити й пізнати іншу націю та культуру. Такі програми вчать критично мислити, каталізують появу нових

ідей, розширюють світогляд. Українські студенти не мали б змоги побачити і досягнути всього цього, якби не багаторічна підтримка української діячорпори, співпереживання та вболівання за Україну та її майбутнє.

Марія РОМАНИШИН,
аспірантка кафедри
ММП ІНЕМ
Львівської політехніки

з історії науки і техніки

Львівські чиновники прослуховували розмови своїх дружин

1887 року відбулося близько двохсот тисяч телефонних розмов; тоді ж уперше телефоном почали передавати телеграми — за рік нарахували 1788 депеш.

Експерт із зовнішніх зв'язків ЗТУ „МТС Україна“ Володимир Хіцзяк додав цікавий факт із досліджень:

— Наприкінці XIX століття в газетах було написано про випадки, коли посадовці, вельможі намагалися вперше прослуховувати телефонні розмови. Але такі намагання зовсім не були пов'язані зі шпіонажем чи з політикою, а суто з особистими сімейними переживаннями посадовців.

1893 року, коли телефонна компанія перейшла у власність держави, міська статистична служба зафіксувала 349655 телефонних розмов та майже 50000 депеш. Від 1896 року Львів було телефонізовано аж до передмість, почалася стрімка телефонізація провінційних містечок Галицького намісництва. Значного поступу телефонному зв'язку надало відкриття першої міжнародної телефонної лінії до Кракова, а тоді — до Відня.

У поштових відділеннях та на залізничних двірцях Галичини було, як і належить, розташовано публічні телефонні кабінки — мовниці. В 1901 році таких мовниць було 11. Одна з перших розташовувалась у будинку на нинішній вул. Федорова (тоді Бляхарська, 5), головні — Поштове відділення Львів-1 (Головна пошта, вул. Словацького, 1, де було дві телефонні кабінки) та Поштове відділення у вестиб'юлі Головного залізничного двірця. Платня за звичай-

ну трихвилинну розмову становила від 60 геллерів до 3 крон (за цю суму тоді можна було випити кави з булочкою).

Перед Першою світовою війною з'єднанням клієнтів міської телефонної мережі займалися 38 телефоністок, які вручну вставляли в потрібні гнізда штекери, поєднуючи таким чином співрозмовників. Час від часу абоненти конфліктували з телефоністками (операторами). Праця телефоністки вважалася однією з найскладніших для жінки, вона повинна була знати щонайменше три мови (українську, польську, німецьку).

Догляд за телефонною мережею здійснювали 9 механіків. Алфавітний список абонентів і публічних кабін у Галичині виходив щорічно у січні. У квітні, липні та жовтні кожного року видавали додатки та виправлення.

Завдяки телефонному довіднику 1932 року „Kogo szukasz?“ довідуємося про існування 10700 власників телефонних номерів. У 1939 році у Львові міська АТС машинної системи нарахувала вже 13500 номерів. Діяв зв'язок: Варшава — Львів — Рівне.

Після Другої світової війни розпочався новий етап телефонії у Львові, оскільки в Україні прискорився розвиток міжміської телефонної мережі. Збільшився міжміський телефонний обмін, що зумовило необхідність переходу на нові методи експлуатації та створення МТС (міжміських телефонних станцій) відповідної ємності. У 1950 — 1953 рр. почався серійний випуск типової двочастотної апаратури для магістрального напівавтоматичного міжміського телефонного зв'язку. Одним із перших в Україні нові

телефонні станції з 1946 року почав випускати Львівський завод телефонно-телеграфного обладнання. Протягом 1967 — 1969 рр. у всіх обласних центрах України відкрито автоматизовані переговорні пункти (АПП).

Незважаючи на цей розвиток, телефонні мережі в УРСР не давали змоги безперешкодно телефонувати в будь-який куточок України. Тривалий час аналогові АТС не міняли, їхньої ємності не вистачало. Багато хто добре пам'ятає черги у міжміських переговорних пунктах. Зарадив цьому новий винахід людства — 1994 року в Україні розпочалася ера мобільного зв'язку. Його започаткувала компанія УМС (нині МТС). Офіційна презентація Львівської філії та мережі NMT відбулася 11 листопада 1994 року. На момент запуску мережі в місті працювало три базові станції: на вул. Окружній, вул. Дорошенка та в Ратуші. Штат філії нараховував 15 працівників.

Перший дзвінок із мобільного телефону здійснив голова Львівської ОДА Микола Горинь, який зателефонував Надзвичайному і Повноважному послу України в Польщі Петру Сардачуку. Тепер практично вся територія України покрита мережею, подзвонити можна навіть із Говерли.

Мобільний зв'язок — єдиний продукт, котрий дешевшає в Україні: від 1994 року середня вартість хвилини розмови знизилася приблизно у 100 разів! Вважається також, що український мобільний зв'язок — один із найбільш якісних у світі.

Експерсію тестувала
Тетяна ПАСОВИЧ

громадський проєкт**„Активні громадяни“ у Львові!**

У Львові 10 — 11 грудня відбувся другий тренінговий модуль програми „Активні громадяни“, в якому взяло участь понад 40 молодих ініціативних учасників з усіх регіонів України. Цю програму запровадив відділ культури Посольства Великої Британії в Україні.

На львівському тренінгу провели сесію так званої „Живої бібліотеки“, під час якої учасники програми („читачі“) мали унікаль-

ну нагоду спілкуватися із запрошеними лідерами львівських громад („книгами“), створюючи таким чином неформальне середовище для обговорення роботи громадськості, бізнесу та влади у Львові.

Програма ставить мету — підтримувати соціальні зміни і сталий розвиток шляхом розбудови мережі молодих лідерів, які є рушіями реформ у своїх громадах.

Н. П.

доброчинність**Миколай приїде до кожного**

Ще задовго до 19 грудня Святий Миколай мобілізував своїх помічників. До одного з налюбленіших свят дівчорі (і, будьмо відверті, дорослих) — Дня св. Миколая — приурочено чимало добродійних акцій — задля пропагування благодійності, гуманності та створення свята для інших, насамперед нужденних дітей.

Акція „Миколай про тебе не забуде“ нагадала про себе ще 5 грудня, коли у центрі міста відбувся парад „Я помагаю Миколаю!“, в якому взяли участь десятки помічників Чудотворця. У Львові акція проходить вдесьте з ініціативи МГО „Академія Української Молоді“ у співпраці з ГО, навчальними закладами та ін.. Волонтери збирали у львівських школах і вишах, парафіях і супермаркетах дарунки, які тепер запаковують на Фабриці святого Миколая (у Львівському палаці мистецтв), а 18 — 19 грудня рознесуть дітям.

Від 17 до 20 грудня в Україні триватиме й п'ята щорічна Всеукраїнська екуменічна добродійна акція „Святий Миколай мандрує Україною“ (з благословення ієрархів християнських Церков): волонтери допоможуть Миколаєві зібрати подарунки й

завітати з ними до понад 20 тисяч нужденних дітей у різних куточках країни (до того ж не тільки у дитбудинки, інтернати і малозабезпечені сім'ї, а й у дитячі лікарні, будинки людей похилого віку). Щороку до акції долучається дедалі більше громадян, організацій і знаменитостей.

Чудотворцеві вирішили допомогти й музиканти. Напередодні 19 грудня управління у справах сім'ї та молоді ЛОДА й молодіжне об'єднання „Граніт“ організують благодійний концерт „Рок-Збір 2010“ за участю гуртів „Джек о'Лентерн“, „Гор'Гшелі“, „Йорій Клоц“, ін. На зібрані кошти придбають подарунки для вихованців сиротинців.

Свято Миколая для дітей з інтернатів і сиротинців уже дванадцятий рік поспіль створюють і львівські пластуни (за підтримки Мальтійської служби допомоги): серед парафіян церков, у своєму середовищі вони збирають одяг, взуття, засоби гігієни, іграшки, канцтовари тощо. Особливо пластуни опікуються вихованцями Сколівської школи-інтернату, де проживає і навчається приблизно 200 дітей.

Ірина ШУТКА

веселі і кмітливі**Стартувала Студентська Ліга КВН**

У Львові стартувала Студентська ліга КВН Львова, створена з ініціативи Студентської ради Львова та Асоціації КВН Галичини.

Вже відбулися чвертьфінальні ігри. Участь у змаганні взяло 12 команд з різних вишів міста, зокрема й зі Львівської політехніки — це команди „Pazitiff“ і „На Щастя“ (лідери останньої „Осені Політехніки“). Напередодні старту Студентської ліги pazitiffіст Василь Медецький (ІКТА) розповів, що команди готували три конкурси: візитку, розминку й домашнє завдання; у центрі уваги — студентське життя.

За словами Василя, для Pazitiffy виступ поза рідним універсом — цікавий досвід, а якщо команда пройде далі, то в наступних іграх до неї, можливо, приєднаються ще й геодезисти (друге місце на „Осені“).

Чи виправдалися сподівання політехніків на успіх, читайте в новорічному випуску „Аудиторії“. Наразі ж знаємо, що лідери чвертьфіналів продовжать боротьбу в лютому-березні наступного року. А ось назва найкращої студентської команди Львова стане відомою у День сміху.

Ірина ШУТКА

наш календар

19 грудня — святого Миколая Чудотворця.

19 грудня — День енергетика.

20 грудня — День української міліції.

Пам'ятні дати

16.12.1583 — у Львові помер книгодрукар Іван Федоров.

17.12.1797 — народився Джо-зеф Генрі, американський фізик, який відкрив явище самоіндукції, перший збудував потужний електромагніт і електродвигун.

17.12.1919 — помер П'єр Огюст Ренуар, французький художник.

18.12.1856 — народився Микола Садовський (Тобілевич), український артист і письменник.

19.12.1871 — народився Микола Вороний, видатний український письменник.

18.12.1876 — народився Петро Холодний, український художник і політичний діяч.

18.12.1892 — народився Микола Куліш, видатний український письменник-драматург.

19.12.1919 — народився Микола Лукаш, український письменник-перекладач.

19.12.1920 — народився Микола Руденко, український письменник, відомий правозахисник, один із засновників Української Гельсінської Спілки.

20.03.1639 — народився Іван Мазепа, гетьман України.

20.12.1616 — у Києво-Печерській друкарні вийшла у світ перша датована книга.

20.12.1899 — народився Іван Пільгук, український письменник і літературознавець.

21.12.1556 — народився митрополит Петро Могила, український громадський та церковний діяч, письменник, фундатор Київської колегії.

21.12.1898 — П'єр і Марія Кюрі відкрили радій.

21.12.1913 — у недільному додатку до щоденної нью-йоркської газети надрукували перший кросворд на 32 слова, автором якого був Артур Вінн.

21.12.1958 — помер Ліон Фейхтвангер, німецький письменник, автор романів „Потворна герцогиня“, „Лиси у винограднику“, „Сім'я Оппенгеймів“.

22.12.1833 — народилася Марія Вілінська-Маркович (псевдонім Марко Вовчок), українська письменниця.

22.12.1833 — народився Джакомо Лучіні, італійський композитор, автор опери „Мадам Батерфляй“.

українські традиції

Різноманіття Андріївських вечорниць

Недільний вечір 12 грудня у Львові став чи не наймагічнішим з усіх вечорів року. Адже дотримуючись давньої української традиції, молодь зібралася на Андріївські вечорниці.

Одним із осередків відродження національних звичаїв стала Порохова вежа, в якій зібралася студентська молодь Львова на вечорниці, які організувало Студентське братство Національного лісотехнічного університету України. Під керівництвом режисера-постановника фольклорних свят у Національному центрі народної культури „Музеї Івана Гончара“ в Києві Галини Дзядів-Олійник та керівника Центру української етнокультури Ольги Наливайко, молодь не лише забавлялася, але й пізнавала українську традицію від Центральної, Східної та Південної України до Лемківщини.

Пані Галина вчила дівчат магичних пісень та приповідок для закликів своєї долі, які застосовують саме на свято Андрія. Також, очікуючи на прихід хлопців, дівчата ворожили на свою майбутню долю. І як тільки не пробували довідатися, коли саме і з ким їм суджено створити сім'ю: ворожили на пшениці, льоні, квасолі та палицях, вибігали на вулицю слухати звістки гав-

катимуть собаки, а ще дізналися, що саме треба робити, аби доля з'явилася уві сні.

Коли ж прийшли хлопці, розпочалася давня забава „Калита“. Парубки змагалися у спритності, хто швидше і більше надкусить калиту. Бо ж здавна вважалося, що той, кому це вдасться, найближчим часом вдало одружиться. Під спів та приповідки, намагаючись уникнути пензля пана Писаря, який, вимазуючи лице сажею, заважав кусати паляницю, хлопці стрибали якнайвище, щоб відкусити кусень медового коржа, який пильно оберігав пан Калитинський.

Приємно вражала різноманітність і різнобарвність національного вбрання молоді та весела дружня атмосфера. А після всіх забав відбувся майстер-клас з народних танців та самі танці під супровід цимбалів і скрипки.

Зібралася того вечора молодь на вечорниці й у Львівському палаці мистецтв, які організував Музей народної архітектури та побуту, ГО „Обереги“ та Львівська міська рада. Тут кожен охочий міг стати учасником святкового дійства. На майстер-класах із прядіння та ткацтва дівчата вчилися бути вправними господинями. А хлопці змагалися за звання найспритнішого і найсильнішого у давніх українських забавах. На Андріївському святі виступили фольклорні колективи та гурти, театр „Кобза“ та відбулися майстер-класи з автентичних танців.

На свої Андріївські вечорниці зішлася молодь й у Студентському братстві Львівської політехніки.

Наталія ПАВЛИШИН

коротко

У Львові розпочав роботу Різдвяний ярмарок. Під час відкриття урочисто викарбували символічну монету ярмарку та відбулося вогняне шоу. Працюватиме ярмарок на пр. Свободи — від Оперного театру до пам'ятника Т. Шевченкові та на пл. Ринок: у робочі дні — з 12.00 до 22 год., у святкові — з 11.00 до 23.00.

Голова Львівської обласної ради Олег Панькевич зустрівся з представниками Ради охорони пам'яті боротьби і мучеництва Республіки Польща Мацесем Данцевичем та Адамом Качинським. Під час зустрічі сторони обговорили ключові для України і Польщі питання впорядкування та облаштування українських і польських місць пам'яті та поховань на території обох держав.

Заходи вшанування з нагоди 140 річниці від дня смерті о. Михайла Вербицького, автора музики Державного Гімну України, відбулися 7 грудня у с. Млини Підкарпатського воєводства (Польща), де похований композитор. У поминальній панахиді, у церкві Покрови Пресвятої Богородиці, взяли участь представники Львівської обласної ради, Митрополит Перемишльсько-Варшавський Іван Мартиняк та депортовані українці.

Президент Віктор Янукович указом щодо оптимізації системи центральних органів виконавчої влади від 9 грудня ліквідував Український інститут національної пам'яті. А іншим указом створив Інститут національної пам'яті як науково-дослідну бюджетну установу при Кабміні.

Головне управління з питань „Євро-2012“, містобудування та просторового розвитку ЛОДА видало повноколірний каталог українською та англійською мовами „Об'єкти придорожного сервісу Львівської області за основними напрямками руху учасників та гостей чемпіонату Європи з футболу „Євро-2012“. У каталозі міститься інформація про основні транспортні магістралі області з наявною придорожною інфраструктурою (готелі, заклади громадського харчування, автозправні станції, СТО) та інформація про історико-культурні пам'ятки, рекреаційні зони та туристичні маршрути.

За матеріалами інформагенцій

Світлина Наталії Павлишин

родом із політехніки

Ушкільні роки Віктора Жуковського найбільше цікавила математика, фізика та історія. Він зумів поєднати технічну та гуманітарну сфери. А розпочав із Львівської політехніки...

Духовні цінності об'єднують

Жодна освіта не зайва

Очевидно, на вибір того, яку професію здобувати тодішньому випускникові Біберської школи, вплинув батько-зв'язківець. Тому Віктор обрав тодішній радіотехнічний факультет Політехніки, спеціальність електрозв'язківця. Але вже з другого — третього курсу його поглинула гуманітарна сфера. Очевидно, на студента суттєво вплинули ті процеси, які відбувалися в Україні наприкінці 80-х років минулого століття — відродження рідної мови, вихід УГКЦ із підпілля, проголошення Незалежності держави... Для студента це була нагода ввійти в атмосферу нового, незвіданого, доти забороненого. Він багато читав з історії та філософії, проводив час у бібліотеках. Вступив до Студентського братства, Співки незалежної української молоді, долучився до студентського голодування на Майдані Незалежності в Києві.

Однак уже на рубежі четвертого — п'ятого курсів у Віктора Жуковського визріло переконання, що самої Політехніки йому замало. Вдало поєднав працю над дипломною з підготовкою до вступу в Духовну семінарію.

Закінчивши з відзнакою Політехніку, став семінаристом. А через рік у Львові відновили Богословську академію. Тому Віктор скористався нагодою перевестися туди, адже в щойно відродженій семінарії бракувало

Світлина Ірини Мартин

в Швейцарії. Паралельно був здобувачем кафедри історії філософії в ЛНУ ім. Франка, де два роки тому захистив кандидатську дисертацію.

Жодну свою освіту він не вважає зайвою. Попри те, що у його світогляді домінує гуманітарна сфера, точні науки любить дотепер. Вони допомагають мислити, оцінювати ситуацію.

Важливо працювати з молоддю

На сьогодні Віктор Жуковський викладає богословські дисципліни в УКУ. А торік почав видавати суспільно-релігійний журнал „Християнин і світ“, призначений для християн, які, незалежно від своїх посадових обов'язків

ім, що богослов'я не є чимось недосяжним, закритим, призначеним для вибраних. Це те, чим повинен жити кожен християнин. Бо якщо ми вважаємо себе християнами, то виникає питання, чи ми християни освічені, просвічені, а чи тільки фіктивні, тобто номінальні?

На сьогодні світ побачили чотири випуски журналу, присвячені різним темам: світу економіки і бізнесу, політики і влади, екології довкілля, культури і мистецтва. Автори статей намагаються спільно шукати відповіді на запитання, як повинен поводитися християнин у цих сферах. Цікаво, що автори статей — не лише богослови чи філософи, а й політики, депутати, люди бізнесу, культури, мистецтва, природоохоронної сфери, які впроваджують християнські цінності там, де працюють.

На переконання Віктора Жуковського, духовно-ціннісний вимір є головним спільним знаменником усіх, котрі вважають себе інтелектуалами, від кого залежить завтрашній день. Ми давно зрозуміли, що країна потребує чесних та відповідальних людей із новим мисленням, які розуміють, що не гроші, хабарі та матеріальні мотиви є рушієм життя. Однак де вони візьмуться? Очевидно, мусять народитися і вирости в нашому суспільстві. Щоб створити для того сприятливий ґрунт, необхідно багато працювати з молоддю, зокрема, зі студентством, формуючи його духовно-ціннісну сферу. У молоді треба виплекати переконання, що дбати лише про те, аби бути добрим професіоналом — замало. Треба формувати себе, власний світогляд, а свою фаховість використовувати на службу людям, адже в історії є багато прикладів надзвичайно освічених, ерудованих геніїв, які стали злочинцями, духовними збоченцями.

— Сьогоднішні студенти мають дещо інші зацікавлення, ніж це було в мої роки, — резюмує Віктор Жуковський, — однак їхні внутрішні проблеми такі ж, як і 20 років тому. Отже, мусимо інформувати їх, скеровуючи в добре русло. І робити це слід не фіктивно, а з глибоких переконань, аби на міцному фундаменті виховати зрілого громадянина.

Треба формувати себе, власний світогляд, а свою фаховість використовувати на службу людям, адже в історії є багато прикладів надзвичайно освічених, ерудованих геніїв, які стали злочинцями, духовними збоченцями.

певних викладачів, літератури. А він потребував вищого рівня.

1999 року Віктор Жуковський як один із найкращих випускників академії став кандидатом на навчання на дворічних магістерських студіях із богослов'я в Лювєнському католицькому університеті (Бельгія). Там захистив ліценціятську роботу. А після двох років праці в ЛБА став учасником трирічної докторської програми Фрибурзького католицького університету

і місця праці, прагнуть професійну діяльність базувати на християнських принципах.

Ідеї створення цього журналу передували різні підготовчі етапи. Зокрема, богословські зустрічі, які викладачі УКУ проводили щомісяця зі студентами різних навчальних закладів міста. Також на цю тему вишло близько 50-ти програм на радіо „Воскресіння“. Метою зустрічей зі студентською молоддю було довести

палітра

У залах Львівської галереї мистецтв експонується виставка творів видатного, та досі належно не поцінованого українського художника початку ХХ століття Олекси Новаківського. П'ятдесят маловідомих його робіт взято з приватних, переважно родинних, колекцій. Виставку приурочено 75 роковинам від смерті митця

Велике бачиться з відстані

Організували виставку правнучка художника Іванка і внучки Ольга та Оксана Новаківські. Вони, як й інші представники їхніх поколінь, не мали щастя бачити свого талановитого пращура, але його спадщину зберегли і прагнуть якнайповніше донести сучасникам.

На думку мистецтвознавця, професора ЛНАМУ Володимира Овсічука, яким би великим не був Новаківський, як би Львів не гордився ним, молодь однаково мало знає про нього. А постать цього художника варта більшої уваги. Тому під час відкриття виставки автор монографії „Олекса Новаківський“ (1998), намагався хоча б побіжно розповісти про життєвий та творчий шлях творця. Зокрема, присутні дізналися про краківський період навчання Новаківського, його доленосне знайомство з митрополитом Андреем Шептицьким і переїзд до Львова. Життя у Львові для Новаківського не було безмарним: дружина-лемкиня дратувала львів'ян своїм одягом, мистець почувався дуже незатишно у нашому місті і практично на самоті прожив тут усі роки. Львівські художники до кінця життя не оцінили його талант. Зате оцінила його молодь: у своїй майстерні Новаківський відкрив для неї

Світлина Наталі Яценко

художню школу і за навчання в ній не брав грошей. Хоча школа не розрослася в академію, її випускники, вступаючи згодом у художні школи інших країн, зізнавались своєму вчителю, що нічого нового вже почерпнути не можуть.

Якщо проводити аналогію із літературою, то творчість Олекси Новаківського можна порівняти з творчістю Василя Стефаника та Миколи Хвильового. З художників він близький до імпресіоністів й експресіоністів, особливо за вираженням духовності — до іспанського художника Ель Греко. На виставці, яку можна оглянути до 15 січня, представлено його пейзажі, натюрморти, автопортрети й картини на релігійну тему.

Наталія ЯЦЕНКО

книжкова полиця

Бо таке воно, життя...

У книгарні „Є“ 9 грудня письменник Тарас Прохасько презентував свою книгу „БотакЄ“. Книжка є підсумком десятирічного творчого періоду.

До книги входить коротка проза, прихильником якої є автор. Назву їй дало оповідання, опубліковане в антології прози Василя Габора. Тарас Прохасько розповів, що йому дуже подобається вислів у цій, дещо чудернацькій, назві: коли не знаходиш іншої відповіді, то кажеш: „Бо так є“.

У творах нової книги вбачаємо й автобіографізм. Письменник пояснив, що головною метою для нього є — через себе розказати про речі, які можуть відбуватися з кожним із нас:

— Моя історія викладена в такій спосіб, щоб зосередити читача не на тому, що я розповідаю, а на тому, що такий спосіб мислення про себе є можливий.

Моїм надзавданням є написати текст так, щоб він посприяв мисленню читача про себе: своє життя, свою бабцю, свою територію. Коли я пишу про своє місце, мені не важливо, яке воно, а важливо те, що рідне місце є, і є в кожного. Це та доза відкритості, яку я собі дозволяю.

Також письменник, відповідаючи на запитання читачів, оголосив, що далі має намір перейти до подієвої літератури. Після десятирічного творчого етапу в житті і в літературі тепер йому хочеться більше писати про події, випадки. Як каже автор, він досить багато за ці роки думав, з'ясував для себе багато речей. Тепер йому хочеться зауважувати різнобарвність світу, життя. Тож, можливо, наступна його проза буде більш динамічною та феєричною.

Софія МАТВІЙ

коротко

Від 9 до 15 грудня у Львові та області проходили Дні документального кіно про права людини. Показ відбувався в рамках VII Міжнародного мандрівного фестивалю „Docudays UA“. Фільми, відібрані для кінопоказу, пройшли конкурсний відбір. Участь у відборі взяли документальні стрічки з 19 країн світу. Після кінопоказів глядачі обговорювали побачене на екрані. Також усі охочі змогли долучитися до Всесвітнього марафону підписів, ініційованого Міжнародною Амністією.

У Львові вийшов другий номер мистецького журналу „A-Z art“. Засновник журналу — Палац мистецтв, власне його директор Юрій Гнатковський. Під своєю обкладинкою „A-Z art“ зібрав огляд мистецьких подій, що тривали впродовж останніх шести місяців у нашому місті.

Кость Лавро, один з найвідоміших і найколеритніших українських художників-ілюстраторів, завітав до Львова. 10 грудня в галереї при Благодійному фонді Гері Боумена відкрито виставку його книжкової графіки. Отож, приходьте, оглядайте, купуйте книжки видавництва „А-ба-ба-га-ла-ма-га“, де ілюстрацій цього автора найбільше.

16 грудня у Львові буде репрезентовано дизайнерський проєкт Mytoslava&Orysia Zubachuk Project. Під час заходу заплановано провести конкурс молодих дизайнерів України, добротину акцію для допомоги дітям-сиротам, індивідуальні дефіле українських і закордонних дизайнерів. Кульмінацією дійства стане індивідуальне дефіле американського дизайнера та організатора Тижня моди у Вашингтоні Ean Williams.

У Львівській філармонії від 16 до 19 грудня проходить цикл концертів „Музичні вечори Людвіга ван Бетховена“. В програмі такі твори композитора, як Меса С-dur, концерт для фортепіано з оркестром № 5 Es-dur („Імператор“), фрагменти з опери „Фіделіо“, 12 контрдансів для оркестру, „Перемога Веллінгтона, або Битва при Вітторії“ та ін.

За матеріалами інформагенцій

до портрета ювіляра

Народний артист України, лауреат Національної премії ім. Т. Шевченка, професор, академік Богдан Козак відсвяткував свій 70-літній ювілей на рідній заньківчанській сцені бенефісною виставою за п'єсою французького драматурга Еріка Шміда „Загадкові варіації“. Про акторство і викладацьку діяльність, про ролі, захоплення і відпочинок наша розмова із ювіляром

Богдан Козак: „Щасливий, що живу у Львові“

Про факультет культури і мистецтв

У 1999 році в ЛНУ ім. І. Франка на філологічному факультеті відкрили кафедру театрознавства та акторської майстерності, а згодом, у 2004-му, утворили факультет культури і мистецтв, деканом якого став Богдан Козак.

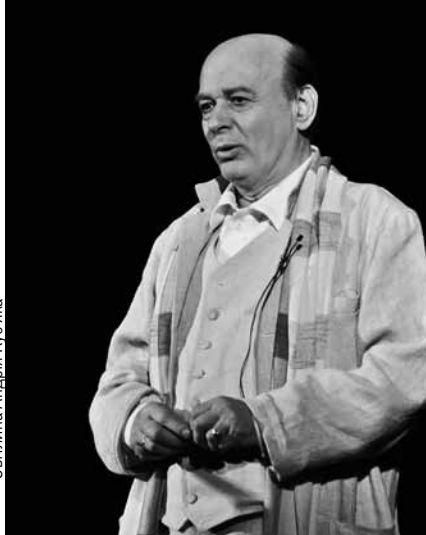
— Це збільшило обсяг навантаження, — каже Богдан Миколайович, — адже театр також вимагав повної віддачі. Цього року я склав повноваження декана і очолюю лише кафедру театрознавства та акторської майстерності.

Щодо моїх студентів-випускників, що проходили практику на базі театру ім. М. Заньковецької, то майже всі вони залишилися у нашому театрі. Це два мої випуски Таїсії Литвиненко і Федора Стригуна. Театр уже не уявляє себе без цієї молоді, яка зайняла належні позиції у репертуарі. Це Юрій Хвостенко, Андрій Сніцарчук, Назар Московець, Богдан Ревкевич, Мар'яна Кучма, Мирослава Солук, Галина Далявська, Андрій Войтюк, Наталя Поліщук та інші. Не за горами той час, коли на їхні плечі ляже відповідальність за продовження слави театру ім. М. Заньковецької.

Про Національну премію України ім. Т. Шевченка

Богдан Козак має найвищу мистецьку нагороду — Національну премію України ім. Т. Шевченка за 2009 рік.

— Це особливе визнання, — продовжує пан Богдан. — Із театром ім. М. Заньковецької я неодноразово висувався на здобуття цієї премії — у виставах. Але, дійшовши до третього туру, лавреатами ми не ставали. У 2010 році Міністерство культури і туризму України висунуло на здобуття премії цикл концертів і компакт-диск „Думи“. Впродовж кількох років я створив на Львівському телебаченні поетичні цикли „Великий льох“, „Кавказ“, „І мертвим, і живим...“, „Чернець“. Це можна окреслити як театр одного актора. У дні Помаран-

Світлина Андрія Кубяка

чевої революції записав компакт-диск „Думи“, який ліг в основу моїх програм і концертів надалі. Минулого року кількість премій збільшили до десяти, тому і шанси отримати одну з них зросли. Я безмежно щасливий, що потрапив до числа лавреатів, адже це є найвища нагорода в мистецтві.

А нещодавно стало відомо, що Президент України Віктор Янукович нагородив провідного майстра сцени театру ім. М. Заньковецької Богдана Козака орденом „За заслуги“ I ступеня.

Про ролі і режисерів

Богдан Козак активно задіяний у заньківчанському репертуарі. Пілат у виставі „Ісус, Син Бога Живого“, Возний у „Наталці Полтавці“, Байкар у „Небилицях про Івана...“ та багато інших яскравих образів є окрасою і гордістю заньківчан.

— Актор не вибирає собі роботу, це робить режисер, — говорить Богдан Миколайович. — Так сталося, що за останній період я отримав кілька ролей, які дали змогу відкрити у собі якісь інші риси. Вадим Сікорський запропонував мені роль Сальєрі у виставі „Амадей“ за п'єсою Шеффера. У світі існує понад 1500 різних постановок цієї п'єси. Коли мені було років 30, я грав Моцарта в пушкінських етюдах „Моцарт і Сальєрі“, а народний артист

Олександр Гай — Сальєрі. Зараз я граю Сальєрі, а мій учень Юрій Хвостенко виконує роль Моцарта. Сальєрі піднімається до боротьби з Господом. Такий конфлікт неприпустимий для віруючої людини. У цьому трудність її виконання. Мистець і злочинність — абсолютно несумісні речі.

У виставі за Дж. Прістлі „Він прийшов“ теж піднімаються морально-етичні проблеми. Тут я працював із режисером Григорієм Шумейком. Основний закон акторської діяльності — бути виконавцем. І я щасливий, коли режисер дає мені певну свободу у рамках задуму, щоб я виявив своє розуміння його завдань за таких умов. Актор є співтворцем режисерської постановки. Довгі роки я працював із Аллою Бабенко і, можливо, одні з кращих моїх ролей я зробив разом з нею. Цікавою вважаю і роботу в „Одруженні“, де я граю Жевакіна. Нам вдалося знайти ключ до розуміння його характеру.

Про захоплення і відпочинок

— Для мене відпочинок — це зміна діяльності, — каже Богдан Козак. — Не захоплююсь ні рибальством, ні мисливством, ні збиранням грибів. Коли я зайнятий у театрі — це одна справа, а коли іду викладати до студентів — це інше. Енергетика молодих людей, їхнє бачення світу і робота з ними багато в чому змінює ракурс моєї діяльності. Іноді пишу статтю чи наукову розвідку — це теж зміна діяльності, коли працюєш у бібліотеці, багато читаєш. Люблю природу. А найщасливішим стаю, коли зустрічаюся зі своїми онуками. Отримую неймовірну радість від спілкування з ними, особливо, коли випадає разом поїхати на відпочинок. Вони багато чого мене вчать, у них дуже розвинена уява. Дуже люблю своє місто, люблю гуляти вулицями, зустрічати друзів — музикантів, поетів, художників, розмовляти з ними, пити каву. Щасливий, що живу у Львові. Це місто має в собі усе, що потрібно для мистецтва і для життя“.

Спілкувалася Людмила ПУЛЯЄВА

знай наших!

Авторська пісня „Йди“ для студентки четвертого курсу ІНЕМ Львівської політехніки Ольги Лесик знакова: вона принесла їй уже дві перемоги — торік на „Весні Політехніки“ і на Фестивалі студентської пісні „Голос молодого серця“, який наприкінці листопада відбувся у Львівському міському палаці культури імені Г. Хоткевича

Голос молодого серця відкрила „Весна Політехніки“

Перші пісенні конкурси для неї були не дуже вдачі — після них залишилися тільки дипломи. Більші здобутки з'явилися тоді, коли Ольга Лесик вступила на навчання у Львівську політехніку. Три роки тому вона потрапила на конкурс „Осінні переспіви“, що відбувався в Політехніці, й посіла там друге місце. Того ж року на Всеукраїнському конкурсі у Винниках Ольга здобула третє місце. Торік дівчина почала співати в ансамблі естрадної пісні при Народному домі „Просвіта“ й одразу ж виборола кілька нових нагород. Цьогорічна „Весна Політехніки“ принесла їй визнання найкращої во-

це студенти ЛНУ імені І. Франка та Львівської національної музичної академії імені М. Лисенка (дивно, але жодна з учасниць звітти не здобула хоча б яке-небудь призове місце). Дуже сильні були суперники. Співали гарно, емоційно. Бувало, правда, що хтось забував слова, хтось заплутувався ногами за шнурки... Але підтримка між конкурсантами була незвично щирою і теплою: перед виходом на сцену одне одному зичили успіху, бажали гарно заспівати. На жодному з конкурсів такого не було! Я виступала шістнадцятю, між двома хлопцями. Стояла, спілкувалася, слухала, як спі-

— Не можу співати пісню, яка не торкається моєї душі, — зізнається Ольга Лесик. — Якщо пісня для мене зовсім чужа, я її хоч трохи не пережила, то її не заспіваю. Якщо ж піснею справді переймаюся, то бувало навіть, що виходила за куліси зі слізьми на очах. Так було після виконання „Казки про кохання“ на „Весні Політехніки“. Мене дружно всі заспокоювали, аби змогла виступити з наступним номером.

Ольга Лесик, крім того, є учасником КВН свого Інституту й регулярно виступає на кафедрі фізкультури у День спорту. Дівчина колись вчилася грати на гітарі, на піаніно, але до музикування їй бракувало терпіння, більше хотілося співати. Чому ж вона обрала економіку, а не музичну освіту?

— Це найпопулярніше запитання, яке мені задають знайомі і родичі, — усміхається Ольга. — Дуже завдячую своїй мамі і вчительці, яка сказала, що якщо співати мені суджено, то я буду співати, попри все, але головну спеціальність треба здобути іншу. Вирішила бути економістом, як мама. Мені подобається, не шкодую щодо свого вибору. У школі я була організатором, в ансамблі — теж організатор колективу, взагалі, відчуваю потяг до організаційних сфер діяльності. І сподіваюсь, що музика до кінця життя буде не тільки хобі.

На домашній студії Ольга записала понад десяток пісень, з яких майже половина — авторські (автор — Тетяна Коса, донька вчительки з „Реверансу“). Та Ольга Лесик більше тяжіє до естрадної пісні, зокрема української. Їй імпонують твори з репертуару Оксани Білозір та Каті Бужинської, народні пісні. Тепер дівчина працює і над сучасними англійськими піснями. Пісні Селін Діон, Крістін Агилери, Бейонсе й Марії Кері у виконанні Ольги Лесик сподіваємось почути на новій „Весні...“.

Наталія ЯЦЕНКО

Дуже завдячую своїй мамі і вчительці, яка сказала, що якщо співати мені суджено, то я буду співати, попри все, але головну спеціальність треба здобути іншу.

калістки фестивалю (виконала ніжну й повільну „Казку про кохання“), а торішня — відзнаку за найкращу авторську пісню „Йди“.

— Про конкурс „Голос молодого серця“, оскільки афіші були розвішані не у всіх корпусах університету, дізналася за два дні до півфіналу, — розповіла Ольга Лесик, завітавши до редакції з грамотою і кубком переможця. — Учасників зібралось більше тридцяти, з них двадцятєро співало у фіналі. В естрадній номінації серед фіналістів визначили перше, друге й третє місце, а в авторській була тільки одна премія, яку я й здобула. Кубок мені вручала Зоряна, переможниця конкурсу „Свіжа кров“ на музичному каналі М1.

Багато учасників конкурсу — студенти військових вишів, мали шикарну підтримку (хотіла б, щоб за мене прийшло стільки вболівати!). З Політехніки була ще одна дівчинка, а взагалі, більшість конкурсантів —

вають інші, і пожартувала: оскільки я між двома хлопцями, то раптом це до удачі. А потім, коли мене вітали, то нагадали про моє віщування успіху. Опісля ми всі обмінялися телефонами й електронними адресами і тепер продовжуємо спілкуватись.

Репертуар Ольги Лесик формується з класу десятого. У шкільні роки вона займалася у вокально-інструментальній студії „Реверанс“. Там була вчителька, яка скерувала велике бажання дівчини співати у правильне русло. Тоді, правда, співалося про літо, перше кохання, а тепер пісні стали серйозніші і глибші. Власне пісню „Йди“ написала Олександра Накіпова, одна з учениць студії. Певний час вона її виконувала сама, а потім продала Ользі. Це пісня про нещасливе кохання молодої дівчини, яка хоче залишити все в минулому — вона стоїть на пероні і чекає на поїзд, щоб поїхати в інше місто й побудувати нове життя.

на замовлення читачів

Гурт „С.К.А.Й.“ можна справедливо назвати одним з найпопулярніших гуртів в українському шоу-бізнесі. Хлопці написали багато пісень, активно гастролювали Україною, брали участь у таких фестивалях, як „Червона Рута“, „Перлини сезону“, „Таврійські ігри“... Їхні пісні — це окремі оповідання про стосунки людей, про почуття та все те, що оточує нас у житті

Планета гурту „С.К.А.Й.“

Історія

З чого ж почалася їхня історія? Гурт засновано у 2001 році в Тернополі. П'ятеро хлопців зібралися разом творити музику. Олег Собчук (тексти, вокал), Олександр Гришук (гітара, бек-вокал), Юрій Рудницький (бас-гітара), Сергій Недашковський (ударні) та Юрій Мозіль (клавішні) — зіркова п'ятірка, яку ми сьогодні знаємо як „С.К.А.Й.“

Першим музичним вибухом, що привернув до гурту увагу широкого загалу, став трек „Тебе це може вбити“ — хіт, що одразу завзвучав на 25 радіостанціях України. На пісню зняли кліп, який вже довгий час активно мандрує телепростором.

У 2006 році „С.К.А.Й.“ презентує деб'ютний альбом „Те, що треба“. Мабуть, кожен український меломан чув композицію з однойменною назвою — одну з головних пісень альбому, лірично-драматичну пісню в улюбленому жанрі фронтмена гурту. Один за одним з'являються відеокліпи на композиції „Як мене звати“ та „Best друг“, і вже за рік гурт готує свій другий альбом — „Планета С.К.А.Й.“

Весна 2008 року стала для музикантів знаковою — гурт отримав премію „НеПопса“, засновану радіостанцією „Джем ФМ“, фронтмена гурту Олега Собчука визнали переможцем у номінації „Кращий вокаліст“, а в номінації „Кращий альбом року“ відзначено платівку „Планета С.К.А.Й.“ Така тотальна перемога „на всіх фронтах“ не засліпила хлопців — вони продовжують невтомно працювати, і вперше в історії українського шоу-бізнесу знімають

одразу дві версії кліпу „Подаруй світло“ — ліричну та рокову. Наші читачі не раз віддавали свій голос за неї у хіт-параді „Аудиторії“, тож, гадаю, обидві ці версії добре відомі нашим меломанам. Торік радіостанція „Джем ФМ“ вже вдруге нагороджувала „С.К.А.Й.“ — цього разу за „Кращий тур року“ та, власне, відеороботу „Подаруй світло“, яка перемогла у номінації „Кращий кліп року“.

Новий альбом

Навесні наступного року, сподіваємося, вийде третій довгоочікуваний альбом рок-колективу — з лаконічною назвою „!“ (знак оклику). Вперше в Україні на нас чекає музика у форматі 3D — ексклюзивну оригінальну обкладинку платівки виконано із застосуванням новітніх технологій 3D-графіки. Як зазначає лідер гурту Олег Собчук, цю платівку відрізнятиме надсучасний звук і потужний драйв, але це не означає, що вони відмовляться від своєї фірмової пронизливої лірики.

У творчій кар'єрі музикантів небагато дуетів,

проте коли вони й були, то дуже вдалі. Мабуть, усім запам'яталася виконана з Гайтаном пісня „Не йди“. В новому альбомі хлопці заспівають для нас дуетом з „Пікардійською терцією“ та з вокалістом гурту „Грін Грей“.

По той бік сцени

Якою ж має бути людина, що несе на своїх плечах увесь „тягар“ такого зіркового успіху? Лідер гурту Олег Собчук — зовсім не пафосний „зірковий хлопчик“, він запросто розповідає, що любить гортензії, свій велосипед, Карпати, спагеті з тунцем, почуватися незалежним, спілкуватися з розумними дівчатами. Його музичну кар'єру батьки спочатку критикували і ставилися до неї досить несерйозно. Але хлопець завжди точно знав, що у нього все вийде, і не помилився.

Олег дуже шанобливо ставиться до родинних традицій — любить Різдво, Великдень, Водохреща, дні народження... Також їхньою родинною традицією є поїздки в Карпати — взимку і влітку. Де б він не був, віртуально відчуває себе у

горах — такий туризм є його найбільшим захопленням після музики. А зараз я розчарую всіх дівчат — у такого чарівного хлопця є дружина і донечка, з якими вони на велосипедах мандрують міськими і гірськими дорогами.

Полюбляє музикант і фестивалі:

— Дуже тішуся з того, що в Україні починає з'являтися дедалі більше фестивалів, ми розвиваємося в плані музики — і це добре. Я готовий усіляко підтримувати цей процес, бути й учасником, і активним слухачем.

„Уніж“, „Славське рок“ — місця, де його можна було побачити, і неабияк, а в наметі! Щодо студентського життя, то для лідера „С.К.А.Й.“ воно асоціюється зі свободою:

— Це найяскравіший період в житті кожної людини. Ти вже не малий і ще не дорослий. Це період „всього“!..

Оскільки його власне студентське життя вже скінчилося, то сьогодні він працює над піснями кожної вільної хвилини — позаяк є автором текстів гурту і його „ідейним мозком“. Вокаліст любить багато читати — і класику, і сучасних авторів:

— Я читаю все, що потрапить до рук. Колись мені чимало книжок дарували шанувальники, а тепер чомусь перестали. Агов, я не проти книжок у подарунок!

А гурти, які стали культовими для самого музиканта — „Queen“, „The Beatles“, „The Doors“. Сьогодні він різною музикою наповнює своє життя — і роком, і блюзом, і хаусом, і лаунжем. Усе залежить від настрою!

Софія МАТВІЇВ

поради лікаря

Раціональне харчування — гарантія здоров'я

Аби бути здоровими наш організм має щодня отримувати потрібні йому речовини в необхідній кількості. А забезпечити це може лише повноцінне харчування: сирі овочі та фрукти, а також м'ясо і риба.

Запаситися вітамінами не можна за кілька днів. І безглуздо на початку епідемії бігти в магазин „за здоров'ям“. Якщо протягом року не харчуватися раціонально, а просто почати активно їсти фрукти, часник, цибулю, коли почалася застуда, то це не дасть бажаного результату.

Особливо помилковою є думка, що таблетовані препарати зможуть краще поповнити вітамінний запас. Насправді штучні вітаміни засвоюються лише на 10% і можуть принести більше шкоди, ніж користі. Здебільшого широко розрекламовані препарати — це просто заробляння грошей.

Також не треба скуповувати всі фрукти. Найкраще вживати ті види, які ростуть в нашій країні. Екзотичні фрукти для нас не характерні та й зривають їх незрілими, а крім того, щоб вони зберігалися тривалий час, їх хімічно обробляють.

Якщо людина повноцінно харчується, то організм поповнюється вітамінами в потрібній йому кількості. Треба просто прислухатися до себе. Бувають періоди, коли нам дуже смакує якийсь вид продуктів, то значить, що наш організм потребує саме тих елементів, які є в цих продуктах. Також треба постійно нормально висиплятися, уникати стресових ситуацій, не вживати алкоголю, який значно ослаблює імунітет, і не курити.

В домашніх умовах можна зробити собі вітамінний коктейль із сухофруктів. Для цього треба дрібно посікти родзинки, курагу, чорнослив, грецькі горіхи, лимон і все це залити медом. Зберігати в холодному місці. Вживати по 1 ст. л. 3 рази на день. Це дуже добра суміш, в якій є всі необхідні організмові вітаміни та мікроелементи в достатній кількості.

А для тих, хто не має проблем зі шлунком (виразка, гастрит) можна зранку робити собі свіжий сік з моркви, яблука і буряка в рівних пропорціях.

**Галина ЯЦУЛЯК, лікар-терапевт
поліклінічного відділення 10-ої міської лікарні**

варто знати

Мапа вітамінних запасів

Нестача в організмі вітаміну А спричиняє сухість і лущення шкіри обличчя, тіла і губ, випадіння і тьмяність волосся, появу прищів. Його основними джерелами є риб'ячий жир і печінка, трохи менше у вершковому маслі, яєчних жовтках, вершках і незбираному молоці.

Якщо навіть після слабких ударів виникають і довго не розсмоктуються гематоми — організм не отримує достатньої кількості вітамінів С і Р. Треба їсти більше цитрусових, капуста, помідорів, зеленого перцю. А часті запаморочення і шум у вухах можуть виникати через нестачу вітамінів В3 і Е та марганцю і калію. Поповнити запаси вітамінів допоможуть горіхи, буряки, зелений горох, яєчні жовтки, цитрусові, банани, насіння соняшника.

Часті запалення очей, нездатність швидко адаптуватися в темряві може бути пов'язане з дефіцитом вітамінів А і В2. Їхнім джерелом є риба, печінка, яєчний жовток, вершкове масло, зелені листові або жовті овочі, молоко, сир, дріжджі.

Поява лупи може свідчити про нестачу вітамінів В12, В6, F і селену. Найбільше вітаміну В12 є у рослинній олії, арахісі, волоських горіхах, насінні соняшника; В6 — у пивних дріжджах, неочищеному зерні, свинині, свинячій печінці, горіхах, бобових,

картоплі, цільних злаках, морській рибі; вітамін F — у висівках, капусті брокколі, цибулі, помідорах, пророслих злакових, м'яси тунця; селен — у печінці, яловичині, свинині, молоці та молочних продуктах.

Тьмяне, ламке волосся може бути наслідком нестачі вітамінів комплексу В, вітаміну F і йоду. Щоб поповнити запас цих речовин, потрібно вживати більше море- та молокопродуктів.

Випадання волосся натякає на дефіцит не лише вітамінів групи В, але й вітамінів С, Н (біотину), вітаміну Вс (фолієвої кислоти), інозиту (вітаміноподібна речовина, що належить до вітамінів групи В). Вітамін Н міститься в горіхах, яловичій печінці, нирках, неочищеному рисі і пивних дріжджах. Запаси фолієвої кислоти можна поповнити за допомогою зелених овочів, фруктів, сухих харчових дріжджів і печінки. Багаті на інозит — печінка, зерно, цитрусові та пивні дріжджі.

Часті інфекційні захворювання свідчать про нестачу вітамінів А і В5. Морква, риба, печінка, яєчні жовтки, вершкове масло, сметана, листові зелені, жовто-оранжеві овочі допоможуть поповнити запаси вітаміну А, пивні дріжджі, бобові й дині — запаси вітаміну В5.

Безсоння може виникати не тільки від нервових перевантажень, а й від недостатнього надходження

в організм вітамінів комплексу В, вітаміну Н, калію, кальцію. У цьому разі потрібно збільшити споживання цитрусових, бананів, насіння соняшника, пивних дріжджів, бобів, родзинок, сушеної та свіжої дині, яловичої печінки, нирок, неочищеного рису, молочних продуктів, риби, яєць та злакових продуктів.

Часті кровотечі з носа свідчать про нестачу вітамінів С, К і Р. Щоб поповнити їх запаси, потрібно внести в раціон цитрусові, помідори, капусту, зелений перець, порічки (вітамін С), йогурти, риб'ячий жир, свіжі листя люцерни (вітамін К), шкірки апельсинів, лимонів і мандаринів (вітамін Р).

Вугрова висипка і червоні плями на обличчі нерідко стають проявом серйозних порушень в організмі, зокрема, можуть свідчити про нестачу вітамінів групи В і вітаміну А. Остеопороз і руйнування зубів свідчать про нестачу вітаміну D. Запас цього вітаміну можна поповнити за рахунок риб'ячого жиру, вершкового масла, яєчного жовтка і печінки, а також за рахунок кальцинованих продуктів: молока і молокопродуктів, риби, сирів, соєвих бобів, листової зелені, арахісу, волоських горіхів, насіння соняшника.

Підготувала Наталія ПАВЛИШИН

люди університету

Сьогодні гість „Аудиторії“ — доцент кафедри фізичного виховання Львівської політехніки, заслужений тренер України, майстер спорту, відмінник освіти, тренер студентської баскетбольної команди університету **Анатолій Заверикін**

Добрий тренер — це не посада, а спосіб життя

Анатолій Заверикін вже у десятому класі потрапив у молодіжну збірну Львівщини. Згодом виступав за баскетбольну команду „Спартак“. Уже на першому курсі Львівського інституту фізкультури молодого перспективного баскетболіста почали готувати до гри в основному складі відомої тоді баскетбольної команди СКА. Закінчивши інститут, два роки відслужив в армії. Згодом отримав норматив майстра спорту і запрошення працювати викладачем на кафедрі фізичного виховання Львівської політехніки. Ця робота в нього була першою і, мабуть, останньою. Львівській політехніці він віддав уже близько 45 років свого активного тренерського життя. Тут він виріс до доцента й заслуженого тренера України.

Розповідає Анатолій Заверикін:

— Мені тоді було 24 роки, тому паралельно виступав за баскетбольну команду „Авангард“ й грав у збірній команді баскетболістів Львівської області. Взяв участь у п'яти спартакіадах України. А вже коли трохи відійшов від активних виступів у баскетбольних командах, вирішив створити студентську баскетбольну команду. По суті, БК „Львівська політехніка“ створено 1994 року. Його директором став Ігор Савицький. Довкола нас згуртувалася команда однодумців, і ми разом, буквально на голому ентузіазмі, серйозно взялися за справу. Починали на любительських засадах. Постійні тренування і воля до перемоги робили чудеса. Я часто виходив на майданчик, демонструючи майстерну гру. Хотілося власним прикладом виробити в молодих бажання завжди, за будь-яких обставин, перемагати. У перший же сезон ми обіграли дуже сильну тоді баскетбольну команду Інституту фізкультури. Це була сенсація: Політехніка виграла у спеціального спортивного вишу! З того часу, уже 35 років баскетболісти Інституту фізкультури не перемагають львівських політехніків. Нашим успіхам сприяло й те, що колектив, який я тренував, був дуже сильний. В баскетбольній команді грали хлопці, які вже закінчили Політехніку й поступово

переходили до професійної гри. Дуже швидко ми ввійшли в другу лігу. Нам це вдалося завдяки активній підтримці світлої пам'яті ректора Юрія Рудавського, який дуже підтримував баскетбол, допоміг у створенні і становленні команди. Побутовими умовами команди опікувався покійний проректор Станіслав Жерновий. Нашим великим прихильником був і є проректор Анатолій Мороз. За три роки вдалося зробити команду, яка ввійшла у суперлігу і стала чемпіоном України. Почалося все з того, що ми поїхали у Францію на Міжнародний молодіжний чемпіонат. У фіналі грали з Іспанією і перемогли їх. Це дало нам змогу ввійти у вищу лігу і згодом потрапити в суперлігу України. Тоді вже стало зрозуміло, що ми чогось таки варті. Десять років я був головним тренером БК „Львівська політехніка“, яка не раз посідала високі місця у змаганнях, потрапляла у плей-оф...

Оскільки тепер улюблене дітище Анатолія Заверикіна стало професійною командою і має нове керівництво, він почав формувати нову команду і вже невдовзі зробив її професійною. І завдячує тому злету ректорові Політехніки Юрієві Бобалу, який дуже любить спорт, і всіляко сприяє його розвиткові. Студентська баскетбольна команда є дублем професійної команди „Політехніки-Галичини“. Нині вона постійно їздить на змагання з основним складом.

Завдяки тому, що хлопці грають у суперлізі в дублі серед кращих дублюючих команд, у них зростає ігрова практика. А це, своєю чергою, впливає на нові спортивні успіхи. Так, торік хлопці перемогли у Студентській баскетбольній лізі України. Цей рік також приніс їм спортивні успіхи. Вони — срібні і бронзові призери Універсіади України, чемпіони студентської баскетбольної ліги України, захищали честь Вітчизни на чемпіонаті Європи серед студентів. Із 15 команд посіли четверте місце лише через те, що двоє гравців під час гри були травмовані. Стали чемпіонами Всеукраїнського студентського спортивного фестивалю з баскетболу. Наступного року планують виступити у студентській баскетбольній лізі і на спартакіяді України з баскетболу.

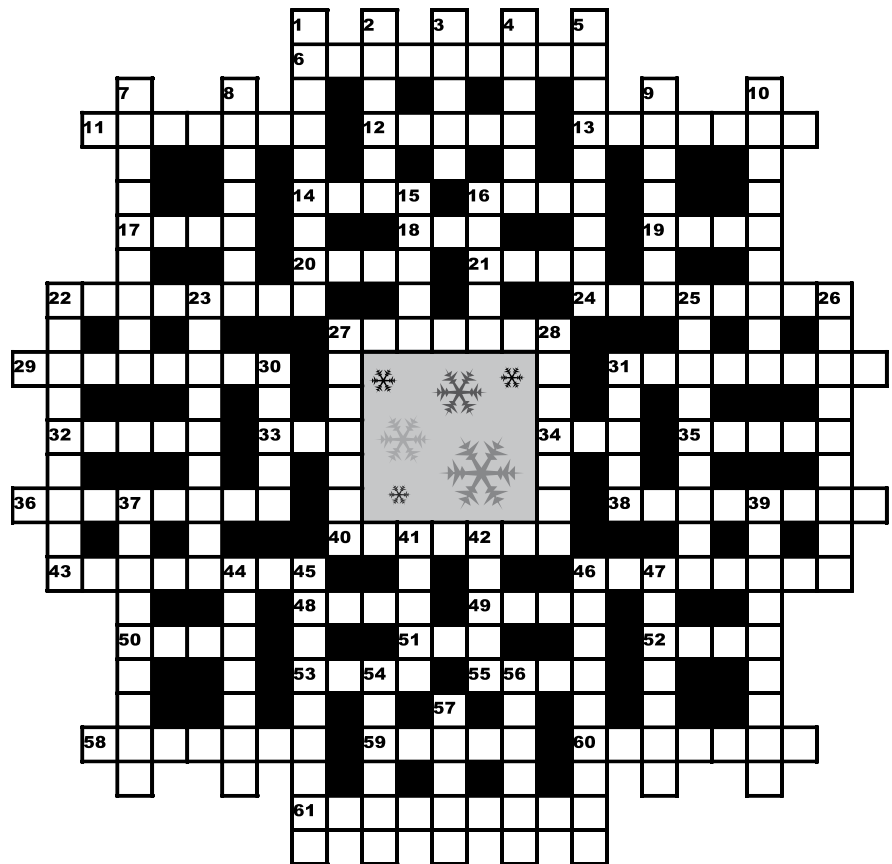
— Я ніколи не любив програвати, — зізнається Анатолій Михайлович. — Це додавало сили до взяття нових вершин у молоді роки, допомагає й зараз. Мене не раз раніше запрошували на роботу в інші колективи, однак я серцем прикипів до Львівської політехніки, до хлопців, які повірили мені. Нині мої студенти, ставши добрими гравцями, можуть легко „мігрувати“ в основний склад. Хоча я ніколи не був „чистим“ тренером, адже як заступник завідувача кафедри з навчальної роботи, мав чимало інших обов'язків. На мені „висіли“ щорічні розклади занять для 45 викладачів, навчальна документація, а ще щороку влітку був заступником директора в оздоровчо-спортивному таборі в Алушті. Окрім організації змагань з баскетболу, відповідав там за всю організаційну роботу. Тоді наша команда завжди давала фору сильним вишівським командам України. Нині мені хочеться, аби Бог дав ще трохи здоров'я і ми з командою виграли у Студентській баскетбольній лізі, потрапили на чемпіонат Європи, який відбудеться наступного року в Іспанії. І звичайно ж, готувати достойний резерв для баскетбольної команди „Львівська політехніка“.

Катерина ГРЕЧИН

Кросворд

Горизонтально:

6. Столиця Швеції. 11. Батьківщина Медеї. 12. Чоловічий гуцульський шкіряний пояс. 13. Ім'я сина Одиссея і Пенелопи. 14. Місто в Індії, столиця імперії Великих Моголів. 16. Головне місто Єгипту. 17. Хижий звір родини котячих. 18. Міні-стрільбище. 19. Духовенство, церковнослужителі в християнській церкві. 20. Ділянка з багатою рослинністю біля води серед пустелі. 21. У середньовіччі об'єднання кочових племен, а також ставка хана. 22. Страховисько з тілом людини і головою бика, яке убив Тезей. 24. Зірка аргентинського футболу. 27. Розривний снаряд. 29. Національність Солоні Крушельницької. 31. Одержана в лабораторії для досліджень колонія бактерій. 32. Природна водойма, що не має безпосереднього зв'язку з морем. 33. Вугільно-металургійна база індустріального району Німеччини. 34. Твердий, звужений на кінці, нарост на черепі молочних тварин. 35. Слово або вислів, що не повністю розкриває думку того, хто говорить, про неї треба здогадуватися. 36. Власноручний підпис, напис на книжці, фотографії. 38. Три твори одного автора, пов'язані задумом, сюжетом. 40. Супротивник у суперечці, диспуті, дискусії. 43. Апарат для вимірювання тиску крові. 46. Ізоляція інфекційних хворих. 48. Правитель, глава держави в деяких мусульманських країнах. 49. Кінцівка людини. 50. Підвал корабля. 51. Довгохвостий папуга з Південної Америки. 52. Одиниця виміру частоти коливань. 53. Постанова верховного органу влади, президента, яка має силу закону. 55. Офіційне письмове звернення однієї держави до іншої. 58. Початковий відділ трахеї; горлянка. 59. Радіоактивний хімічний елемент. 60. Богиня родючості, кохання у міфології стародавніх семітів. 61. Маляр або скульптор, який зображує тварин.

частина дерева, що утворюється розгалуженими гілками. 22. Світ дуже малих фізичних величин, атомів, молекул; мікрокосм. 23. Місцевість, обладнана для навчання водіння танків. 25. Зниклий материк у давньогрецькій міфології. 26. Центральний номер циркової програми. 27. Місто гумору в Болгарії. 28. Перерва в храмі Мельпомени. 30. Коштовна пряжка чи застібка на одязі. 31. Купа овочів, переважно коренеплодів, складена і накрита для зберігання надворі. 37. Науковець, фахівець, що вивчає птахів. 39. Точка перетину висот трикутника. 41. Тип, узагальнений характер, створений письменником,

художником, артистом. 42. Пристрій, поверхня якого поглинає або відбиває випромінювання різних видів енергії. 44. Найбільший у Росії музей історії мистецтва і культури. 45. Те, що впливає з якоїсь дії, кінцевий підсумок, наслідок. 46. Захворювання ока, характерним для якого є помутніння кришталика. 47. Звуковий діапазон музичного інструмента або голосу. 54. Сукупність операцій, за допомогою яких визначають склад речовини. 56. Частина суші, оточена з усіх боків водою. 57. Стан тривоги, хвилювання перед загрозою небезпеки; боязнь.

Склала Христина ВЕСЕЛА

Вертикально:

1. Механічні рухомі сходи. 2. Український письменник, автор романів „Циклон“, „Собор“. 3. Народні збори у Стародавній Греції. 4. Півострів, який у XIX ст. Росія продала США. 5. Головне місто Нідерландів. 7. Постійна величина. 8. Богиня мудрости, покровителька наук, ремесел і мистецтв у давньоримській міфології. 9. Випалена до повного спікання високоміцна цегла з високопластичних глин. 10. Картина, на якій зображено неживі предмети, квіти, фрукти, забита дичина. 15. Стрімкий напад на противника. 16. Верхня

Відповіді на кросворд, опублікований у числі 38

Горизонтально: 5. Понтіак. 10. Воротар. 11. Рубікон. 12. Торпеда. 13. Лірика. 14. Жаргон. 15. Пором. 17. Паланка. 20. Орендар. 23. Мито. 24. Колі. 25. Локатор. 29. Іраваді. 32. Астат. 33. Кортик. 35. Карась. 36. Аріадна. 37. Анекдот. 39. Студент. 40. Русалка.

Вертикально: 1. Хор. 2. Бар. 3. Колхіда. 4. Мортира. 5. Парта. 6. Темпера. 7. Купаж. 8. Ціцерон. 9. Гондола. 15. Пантера. 16. Моноліт. 18. Літак. 19. Намет. 21. Егіда. 22. Дамба. 26. Опонент. 27. Антракт. 28. Атланта. 30. Веранда. 31. Дискант. 34. Кагор. 35. Каста. 38. Тур. 39. СКА.

Відповіді на сканворд, опублікований у числі 37

	Ф	А	Р	А	О	Н	К	А	Т	Е	Т		
К	А		П				О				У		
О	Й	К	У	М	Е	Н	А		Н		Г		
Н	Т		Р		О	Т	О	Н	Д	А			
К	О	Н	І	К	С		С	У	Р	А	Р		
Л	І	Р		О			К	Р	И	М			
А		І	П	О	Т	Е	К	А		Г	О		
В	А	В	Ф		Р	Е	А	Л	І	Я			
І	Л	І	А	Д			Г	М	О	Т			
О	Б		Ц			С	И	Р	І	Т	К	А	
С	О	Н	І		А	Т		Е			Г		
Б	Е	К		Я		К	А	С	Т	О	Р	К	А
Е	Н	Е	И		П	А	Т			В	Е	Р	Н
Т	А				О	Н	О			Е		Е	
А	Н					Т	Р	І	А	Н	О	Н	

Хто „Аудиторію“ читає — подарунки гарні має

„Аудиторія“ любить усіх своїх читачів, а тих, хто її передплатив у День газети, — особливо. Як ми й обіцяли, вони мають право щоквартально впродовж навчального року отримувати в редакції безплатні квитки у львівські театри. Крім того, святий Миколай залишив для них гарні подарунки. Тож запрошуємо професора кафедри теплотехніки та ТЕС (ІЕСК) **О. Чабана**, студентів **А. Куниця** (ПМКМ-21, ІМФН), **З. Давидюка** (АЕ-109, ІАРХ), **П. Топилка** (ПМК-21, ІПМР) у редакцію (гол. корпус Львівської політехніки, к. 229) **16 або 17 грудня від 10 до 16 год.** за нагородами.

„Подаруй дитині свято!“

Допоможи здійснити акцію милосердя і підготувати святкову програму для дітей з вадами розумового розвитку, що проживають у Лопатинській спецшколі-інтернаті.

Підготуй подарунок за листом дитини, який можна отримати в офісі-клубі Студентського братства Львівської політехніки за адресою: м. Львів, вул. Глибока, 12.

За додатковою інформацією звертайся за тел.: (032) 237-00-01 — СБЛП чи (093) 70-15-944 (Микола), (093) 84-18-492 (Олена).

Студентське братство Львівської політехніки,
Мальтійська служба допомоги

Кредит на Все!

Вигідні грошові кредити та кредитні картки

Без застави та поручителів
Від 1 000 до 50 000 грн

Зателефонуйте Вашому персональному менеджеру:
Назар (067) 255 90 99
Олег (063) 040 21 33

Львів, вул. Коперника, 7, (032) 297 65 32

Ренесанс Кредит

www.rencredit.com.ua

АТ «БАНК РЕНЕСАНС КАПІТАЛ». Ліцензія НБУ № 222 від 30.09.2009 р.

для львів'ян і гостей міста

Національний театр опери та балету ім. С. Крушельницької

- 16 грудня — „Весела вдова“ (опера). 18.00.
17 грудня — „Есмеральда“ (балет). 18.00.
18 грудня — „Флорія Тоска“ (опера). 18.00.
19 грудня — „Лускунчик“ (балет). 12.00;
„Страшний двір“ (опера). 18.00.

Національний академічний драматичний театр ім. М. Заньковецької

- 16 грудня — „Криза“. 18.00.
17 грудня — „По щучому велінню“. 12.00;
14.30.
18 грудня — „По щучому велінню“. 13.30.
19 грудня — „По щучому велінню“. 12.00;
15.00.
21 грудня — „По щучому велінню“. 11.00;
„Сільва“. 18.00.
22 грудня — „По щучому велінню“. 12.00;
„Два дні... Дві ночі...“. 18.00.

Камерна сцена

- 16 грудня — „Венера в хутрі“. 16.00.
17 грудня — „Гойдалка на двох“ (прем'єра). 19.00.

Молодіжний академічний театр ім. Л. Курбаса

- 17 грудня — „Король Лір“. 19.00.
18 грудня — „Між двох сил“. 19.00.
19 грудня — „Наркіс“. 19.00.
22 грудня — „Чекаючи на Годо“. 19.00.

Муніципальний театр

- 16 грудня — „Дорога до Вифлеєму“. 12.00.
18, 19 грудня — „Котигорошко“ (прем'єра). 12.00; 15.00.
21 грудня — „Котигорошко“. 13.00.
22 грудня — „Пригоди невгамовного Зайчика та Червоної Шапочки“. 12.00.

Львівський академічний духовний театр „Воскресіння“

- 16, 17, 18 грудня — „Попелюшка“ (казка для дітей). 11.00; 14.00.
19 грудня — „Попелюшка“. 12.00.
20 грудня — „Розбите серце“. 18.00.
21 грудня — „Вишневий сад“. 18.00.

Перший український театр для дітей та юнацтва

- 16, 17, 21, 22 грудня — „Стежечка святого Миколая“. 12.00.

- 18 грудня — „Стежечка святого Миколая“. 14.00.
19 грудня — „Дюймовочка“. 12.00;
„Стежечка святого Миколая“. 15.00.

Будинок органної та камерної музики

- 18 грудня — Концертна програма „Від бароко — до сучасності“ (орган, вокал, скрипка). 17.00.
19 грудня — Концерт хорової капели „Дударик“. 17.00.

Львівська обласна філармонія

→ вул. Чайковського, 7.

- 16, 17, 19 грудня — цикл „Музичні вечори Людвіга ван Бетховена“. 19.00, 18.00, 18.00.

„Альянс Франсез“

→ вул. Огієнка, 18.

- Виставка кольорової графіки Ірини Мориквас „Акордеон“.

Музей Ідей

→ вул. Валова, 18-А.

- Інсталяція „Ідея“ творчої групи „Поверх“.

МНОГАЯ ЛІТА!

Колективи кафедри механіки та автоматизації машинобудування та НДЛ-40 Інституту інженерної механіки та транспорту Львівської політехніки сердечно вітають з ювілеєм старшого лаборанта кафедри, надзвичайно чарівну та красиву жінку

Ганну Василівну ВАСИЛЬВУ

і бажають їй великого жіночого щастя, міцного здоров'я, творчих звершень та успіхів на театральній ниві, життєвого оптимізму на мно́гії літа.

*Журавлиним ключем відлітають літа,
Ювілей вже стоїть на порозі,
Але серцем своїм Ви завжди молода,
Хоча юність вернути не в змозі.
Хай калиновий куц щедро квітне в дворі,
Солов'ї хай щебечуть грайливо,
І щоб сонце сяло ще довго вгорі,
І жилося щоб мирно й щасливо!*

МНОГАЯ ЛІТА!

У грудні відзначила свій ювілей директор Музею історії Львівської політехніки, кандидат історичних наук, невтомна дослідниця таємниць минулого, автор цікавих публікацій в „Аудиторії“ та іншій пресі

Ганна КОС.

З цієї святкової нагоди редакція студентського тижневика щиро вітає ювілярку та бажає їй довгих і плідних на відкриття, щасливих і радісних років життя.

експрес-оголошення

Вважати недійсними:

утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Бийника Богдана Васильовича;
утрачену залікову книжку № 0307070, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Городечного Романа Євгеновича;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Корпош Надії Михайлівни;
утрачені студентський квиток і залікову книжку, видані Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Кішина Дениса Олеговича;
утрачену залікову книжку, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Волкова Маркіяна Євгеновича;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Керик Ольги Михайлівни;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Ліпенцева Антона Андрійовича;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Кулика Дмитра Степановича;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Остапчук Ірини Євгенівни;

утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Литвинчук Марії Олегівни;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Приданюк Оксани Степанівни;
утрачену залікову книжку № 0707002, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Стадницького Романа Богдановича;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Тенетюх Ольги Василівни;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Савицької Ангеліни Юріївни;
утрачену залікову книжку, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Нагорного Романа Григоровича;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом ім. І. Франка на ім'я Гаврилюх Олени Романівни;
утрачену залікову книжку № 0610044, видану Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Білика Дмитра Сергійовича;
утрачений студентський квиток ВК № 0813022, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Віковича Тараса Володимировича;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Магери Оксани Юріївни;

утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Банної Вікторії Анатоліївни;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Гаврилович Олени Ксенофонтівни;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Андрущак Юлії Ростиславівни;
утрачений студентський квиток, виданий Національним університетом „Львівська політехніка“ на ім'я Перхача Миколи Михайловича.

Колективи кафедри фізики Інституту прикладної математики та фундаментальних наук Львівської політехніки висловлюють щире співчуття професору кафедри Петру Сидоровичу Кособуцькому з приводу тяжкої втрати — смерті

батька.

Колективи Інституту інженерної механіки та транспорту і кафедри механіки та автоматизації машинобудування Львівської політехніки висловлюють щире співчуття доценту кафедри МАМ Богдану Михайловичу Савчину з приводу тяжкої втрати — смерті

матері.

ОСВІТНІЙ СТУДЕНТСЬКИЙ ТИЖНЕВИК „АУДИТОРІЯ“

Засновник і видавець — Національний університет „Львівська політехніка“
Реєстраційне свідоцтво — КВ № 2743
Індекс 35004

Виходить з жовтня 1946 року. Періодичність — один раз на тиждень. Сфера розповсюдження — загальнодержавна. Ціна — 1,50 грн.
Кольороподілені фотоформи виготовлено в ТзОВ „Растр-7“, вул. Кн. Романа, 9/1.
Газету надруковано у видавництві Львівської політехніки, вул. Ф. Колесси, 2.
Спосіб друку — офсетний. Обсяг 2,33 ум. друк. арк.
Наклад 2000. Зам. №

Головний редактор — Ярослава ВЕЛИЧКО

Заступники головного редактора — Тетяна ПАСОВИЧ, Роман КИНДРО
Відповідальний секретар — Христина ВЕСЕЛА
Редактори відділів:
освіти і науки — Тетяна ПАСОВИЧ
молоді, сім'ї та спорту — Наталія ПАВЛИШИН
культури та дозвілля — Софія МАТВІВ
Літературний редактор — Олег СЕМЕНИШИН
Логотип, дизайн та комп'ютерне складання — Павло ПРОЦІВ
Редакція послуговується Проектом нового українського правопису.

Листи, рукописи, ілюстрації не рецензуємо і не повертаємо.

Редакція застерігає за собою право літературного редагування, скорочення текстів.

Автори матеріалів відповідають за достовірність наведених фактів.

Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. За зміст і достовірність рекламних оголошень відповідає рекламодавець.

При передруках посилання на „Аудиторію“ обов'язкове.

На першій сторінці — світлина Павла ПРОЦІВА